

Александра Антонова

Естетика на вещта в разказите и пътеписите на Димитър Димов*

Уважаеми колеги и приятели,

Настоящият текст се разхожда накратко около предметното изображение в несравнимия Димов разказ, интересува се от това как е изградена вещта и как тази вещ, на свой ред, изгражда.

Разказите си Димитър Димов публикува през 40-те и 50-те г. на миналия век. Драмата на човешкия копнеж по крайност, увлекателната авантюра на разказите – всеки със свой ритъм – са сред основните им естетически постижения. Но особен интерес представлява влиянието, което зрялата неореалистична естетика на *предмета* оказва върху реалистичния рисунък в неговите разкази и пътеписи. Изобразителната функция на предметния детайл е похват, в който се долавя качествено повлияната реалистична традиция от 20-те до 40-те години на XX в.

Естетиката на вещта е художествен феномен с огромен изследователски потенциал. Кое превръща вещта в естетически феномен? От една страна е майсторски постигнатото усещане за материална текстура, от друга – самият факт на превръщането на вещта в тема. Тема на изкуството, вещта става предмет на изкуството.

Естетиката на предмета у Димов е естетика на щриха. Пластиката на вещта поставя нов аспект на отношението „фрагмент-детайл“. Естетиката на вещта създава нова роля на фрагмента – прави го детайл. Фрагментът, който функционира като детайл, оразличава Димовия фрагмент от експресионистичния фрагмент, например. Като добива естетическо статукво, предметният детайл става структуроопределящ за повествованието. А пластиката на вещта – основен изобразителен похват на образа и действието. В този смисъл можем да определим